

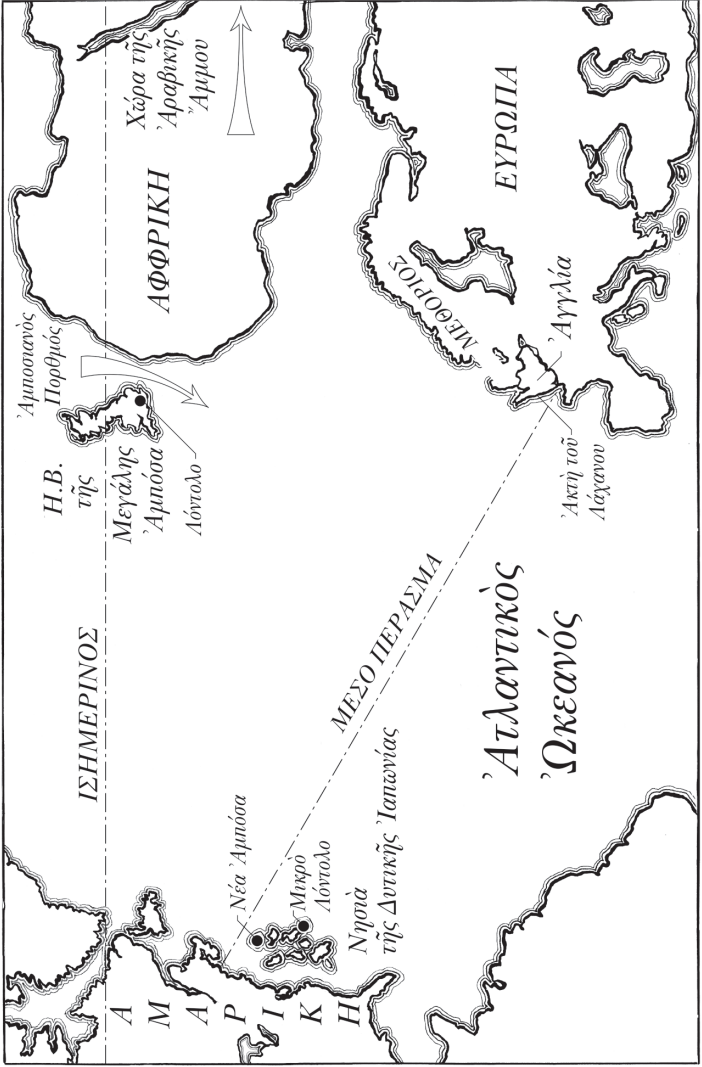
Ξανθές ρίζες

*

Στή μνήμη τῶν δέκα μὲ δώδεκα ἑκατομμυρίων
Ἀφρικανῶν ποὺ ἔφτασαν στὴν Εὐρώπη καὶ τὴν
Ἀμερική ὡς σκλάβοι... καὶ τῶν ἀπογόνων τους.

1444-1888

“Όλα τὰ πράγματα ὑπόκεινται σὲ ἐρμηνεῖες: τὸ ποιά
ἐρμηνεία ἐπικρατεῖ κάθε δεδομένη στιγμή εἶναι μιὰ
λειτουργία τῆς ἐξουσίας καὶ ὄχι τῆς ἀλήθειας.

Νίτσε

ΒΙΒΛΙΟ ΠΡΩΤΟ

Ω ΚΥΡΙΑ, ΓΥΡΝΑ ΜΕ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ

ΟΣΟ ΛΟΙΠΟΝ ό άφέντης μου ό Μπουάνα και ή οικογένειά του λείπουν άπό τό σπίτι και τσουγκρίζουν ποτήρια ρούμι με κόκα κόλα και κουνάνε τούς τροφαντούς πισινούς τους σέ κυριλάτα πάρτι λίγο πιό κάτω στον δρόμο, έγώ βρίσκομαι στό γραφείο του με τό καθήκον νά τακτοποιήσω τά λογιστικά βιβλία του. Παλιότερα είχα τήν έλπίδα πώς ή γιορτή τής βουντουλειτουργίας θά ήταν τό μοναδικό ρεπό του χρόνου για μάς τούς σκλάβους — αλλά όχι, είναι μιá κανονική μέρα δουλειάς.

Έξω άπό τό παράθυρο τά φοινικόδεντρα πού στοιχίζουν τις λεωφόρους είναι στολισμένα με χρυσές και άσημένιες γιρλάντες. Είναι ψηλά, κομψά, ύπεροπτικά, έχουν τή στάση εκείνων πού μεγαλώνουν μαθαίνοντας νά ίσοροπούν τό πολύτιμο γάλα καρύδας στα κεφάλια τους: άπό τά γυαλιστερά πράσινα φύλλα τους κρέμονται λάμπες λαδιού πού τρεμοπαίζουν μέσα σέ καρπούς ταπιόκας βαμμένους κόκκινους.

Τό πλακόστρωτο πεζοδρόμιο έχει καθαριστεί άπό τή χθεσινή άμμοθύελλα και οί γυρολόγοι πού πουλάνε σουβενίρ έχουν πάρει πόδι.

Τά βατράχια και οί γρύλοι προσφέρουν μιá μεθυσμένη νυχτερινή χορωδία ενώ άμαξες πού τις σέρνουν καμΐλες μεταφέρουν καλοντυμένους προσκεκλημένους στα γειτονικά συγκροτήματα. Οί άντρες φορούν φαντα-

χτερὰ καφτάνια καὶ οἱ ἐντυπωσιακὰ ὑπέρβαρες γυναῖκες τους προσπαθοῦν νὰ μποῦν ἢ μία στὸ μάτι τῆς ἄλλης μὲ μαντίλες ποὺ ἔχουν σχέδια παγωνιῶν, δεμένες μὲ τοὺς πιὸ ἐξωφρενικοὺς κοριτσιίστικους φιόγκους.

“Ὅλα τὰ σπίτια εἶναι πρόσφατα ἀσβεστωμένα, μὲ ζωγραφισμένα παράθυρα ποὺ ἀπεικονίζουν τὶς θεότητες: τὴν Ὅσούν, τὸν Σανγκίρα, τὴ Γιεμόντζα. Πέτρινες σφίγγες φυλάνε τὰ ξώστεγα καὶ δίπλα στὶς εἰσόδους ὑπάρχουν πυρσοὶ σὲ ψηλὰ μαρμάρινα βάρθρα — οἱ φλόγες τους εἶναι γαλάζια δάχτυλα ποὺ ἀπλώνονται τρεμάμενα γιὰ ν’ ἀδράξουν τὸν ὑγρὸ ἀέρα τῆς νύχτας.

Ἐπὶ τὰ ἐπάνω δωμάτια τῶν σπιτιῶν ἀκούγονται στὴ διαπασῶν οἱ ξέφρενοι ἠλεκτρονικοὶ ρυθμοὶ τῶν νέων καὶ ἀπὸ κάτω ἔρχονται οἱ ἀπαλοὶ ἤχοι τῆς μαρίμπα, ἀνάμεσα στὰ γέλια καὶ τὶς κουβέντες τῶν ἀνθρώπων ποὺ ἔχουν κάθε λόγο νὰ γιορτάζουν αὐτὴ τὴν ἐποχὴ τῆς καλῆς διάθεσης, γιὰτὶ εἶναι ἐλεύθεροι ἄντρες καὶ ἐλεύθερες γυναῖκες στὴν καρδιὰ τῆς πιὸ ἀκριβῆς οἰκιστικῆς περιοχῆς στὸν γνωστὸ κόσμο: τοῦ Μείφα.

“Ὁ ἀρχηγὸς Κάγκα Κονάτα Κατάμπα ὁ Πρῶτος εἶναι ὁ Μπουάνα γιὰ τὸν ὁποῖο σᾶς μιλοῦ. Ἐφτιαξε τὴν περιουσία του στὸ παιχνίδι τῶν εἰσαγωγῶν-ἐξαγωγῶν, τὸ περιβόητο διατλαντικὸ δουλεμπόριο, προτοῦ βολευτεῖ στὴ ζωὴ τῆς ὑψηλῆς κοινωνίας ὡς βαρόνος τῆς ζάχαρης ἀπὸν ἀπὸ τὸ κτῆμα του, σύζυγος μερικῆς ἀπασχόλησης, πατέρας ἐλεύθερης ἀπασχόλησης, ἀξιοπρεπῆς ἀνθρώπινη ὑπαρξὴ σὲ σύνταξη καί, περιττὸ νὰ τὸ ποῦμε, πουλημένη ψυχὴ.

Τὸ ἀφεντικὸ μου εἶναι ἐπίσης ἔνθερος πολέμιος τῆς ἀπελευθέρωσης τῶν σκλάβων ποὺ δημοσιεύει δίχως

ἀμοιβή παραληρήματα ὑπὲρ τῆς δουλείας στὸ φερέφω-
νό του μὲ τὴν ὀνομασία Ἡ Φλόγα — μιὰ φυλλάδα πού
κυκλοφορεῖ στὰ πέρατα τοῦ κόσμου.

Σχεδὸν παρὰ τὴ θέλησή μου, εἶχα μόλις ἀρχίσει νὰ
ξεφυλλίζω τὸ τελευταῖο ἀποκρουστικὸ φύλλο τοῦ συγκε-
κριμένου ἐντύπου, νιώθοντας τὸ στομάχι μου νὰ σφίγ-
γεται καὶ τὸν λαιμό μου νὰ κλείνει, ὅταν ἓνα χέρι ἔσπρω-
ξε ἓνα διπλωμένο σημείωμα μέσ' ἀπὸ τὸ ἀνοιχτὸ πα-
ράθυρο τοῦ γραφείου καὶ χάθηκε προτοῦ προλάβω νὰ δῶ
σὲ ποιὸν ἀνῆκε.

Ἄνοιξα τὸ σημείωμα, διάβασα τὶς μαγικὲς λέξεις κι
ἐνίωσα ξαφνικὰ τὸ κεφάλι μου νὰ πνίγεται.

Κύματα ἔσκασαν μὲ πάταγο μέσα στὸ κρανίο μου.

Ἐβγαλα μιὰ δυνατὴ, σιωπηλὴ κραυγὴ.

Ἐπειτα λιποθύμησα.

Γιὰ πόση ὥρα, δὲν εἶχα ἰδέα, ἴσως λίγα λεπτά, ἀλ-
λὰ ὅταν συνῆλθα ἤμουν σωριασμένη στὸ κάθισμά μου,
μὲ τὸ κεφάλι πεσμένο μπροστὰ καὶ τὸ σημείωμα ἀκό-
μη στὰ χέρια μου.

Τὸ διάβασα ξανά, πίσω ἀπὸ μιὰ μεμβράνη νεροῦ.

Ἦταν πραγματικὸ καὶ ἀληθινὸ — μοῦ πρόσφεραν
τὴν εὐκαιρία νὰ δραπετεύσω.

Χριστὲ καὶ Παναγία.

Ἐπειτα ἀπὸ τόσα χρόνια στὴ λίστα ἀναμονῆς, αὐτὸ
πού ἐπιθυμοῦσα περισσότερο ἀπ' ὀτιδήποτε βρισκόταν
στὴν παλάμη τοῦ χεριοῦ μου. Ὅμως εἶχαν ὅλα γίνει πο-
λὸ γρήγορα. Ἐμείνα ἐκεῖ παγωμένη. Ἀπὸ τὸ κεφάλι μου
περνοῦσαν χίλια *κι ἂν ὁμως*; Γιὰ νὰ ἐπιστρέψω τὴ ζωὴ
μου στὸν νόμιμο ἰδιοκτήτη της — ἐμένα — θὰ ἔπρεπε νὰ
τὴ βάλω σὲ κίνδυνο. Ἄν δὲν ἤμουν προσεκτικὴ ἢ τυ-

χερή, θά κατέληγα δεμένη στὸν πάσσαλο τοῦ μαστιγώ-
ματος ἢ τὴ σανίδα ἀκρωτηριασμῶν τῆς περιοχῆς.

Ἔπειτα τὰ ἔνστικτα ἐπιβίωσής μου πῆραν μπροστά.

Οἱ σκέψεις μου ξεκαθάρισαν.

Συνῆλθα ξανά.

Ἔσκισα τὸ σημείωμα σὲ μικρὰ κομμάτια.

Σηκώθηκα ὄρθια καὶ κοίταξα τὴν ξύλινη μάσκα μὲ
τὸ πρόσωπο τοῦ Μπουάνα στὸν τοῖχο.

Καὶ τοῦ ἔκανα τὴ χειρονομία πού τοῦ ἀξίζε: ἓνα βα-
σιλικὸ κωλοδάχτυλο.

Τὸ σημείωμα μοῦ ἔλεγε ὅτι ὁ Ὑπόγειος Σιδηρόδρομος¹
δούλευε ξανά ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἀναστολή τῆς λειτουργίας
του λόγω ἐκτροχιασμοῦ. Συνέβαινε συχνὰ ὅταν ἡ ρευ-
ματοκλοπή ἀπὸ τὸν ἠλεκτρικὸ σταθμὸ τῆς πόλης ἦταν
ἀδύνατη ἢ τὸ τρένο πάθαινε βλάβες ἐξαιτίας τοῦ ὑπερ-
βολικοῦ φορτίου τῶν σκλάβων πού ἤθελαν νὰ ἐξασφα-
λίσουν μιὰ ἀσφαλὴ διαφυγὴ ἀπὸ τὴν πόλη γιὰ νὰ ξεκι-
νήσουν τὸ μακρὸ ταξίδι τῆς ἐπιστροφῆς στὴν πατρίδα.

Ἐλπίζα ὅτι μποροῦσα νὰ ἐμπιστευθῶ τὸ μήνυμα,
γιατὶ ἡ Ἀντίσταση δεχόταν συχνὰ διεισδύσεις ἀπὸ μυ-
στικοὺς σὲ ἀδράνεια πού κάποια στιγμή περνοῦσαν στὴ
δράση καὶ πρόδιδαν ὀλόκληρους πυρῆνες ἐξεγερμένων.

---

1. Ἀναφορὰ στὸν Ὑπόγειο Σιδηρόδρομο (Underground Rail-
road) τῶν ΗΠΑ, τὸ κρυφὸ δίκτυο διαφυγῆς ἀπὸ τὶς Πολιτεῖες τῆς
δουλοκτησίας πού δημιούργησαν Ἀφροαμερικανοὶ καὶ πολέμοι τῆς
δουλείας (abolitionists). Λειτουργήσε ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ 18ου αἰῶνα
μέχρι τὸ τέλος τοῦ Ἐμφυλίου Πολέμου καὶ τὴν κατάρρευση τῆς
δουλείας, μὲ κύριο προορισμὸ τὸν Καναδά. [Ὅλες οἱ σημειώσεις
εἶναι τοῦ μεταφραστῆ.]

Βαθιά μέσα μου ἤξερα πὼς οἱ δουλέμποροι δὲν θὰ παρατοῦσαν εὐκόλα τὸ χρυσωρυχεῖο τους. Στὸ κάτω κάτω, ἦταν ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ κερδοφόρα ἐπιχειρηματικὰ ἐγχειρήματα τῆς ἱστορίας. Περιλάμβανε τὴ μεταφορὰ σὲ μεγάλη κλίμακα λεφκῶν² οἱ ὅποιοι φορτώνονταν σὲ πλοῖα κατὰ ἑκατομμύρια ἀπὸ τὴν ἠπειρο τῆς Εὐρώπας μὲ προορισμὸ τὰ Νησιὰ τῆς Δυτικῆς Ἰαπωνίας, πὸ ὄνομάστηκαν ἔτσι ἐπειδὴ ὅταν ὁ «μεγάλος» ἐξερευνητῆς καὶ κυνηγὸς τῆς περιπέτειας Τσίνουα Τσικουεμέκα προσπαθοῦσε νὰ βρεῖ μιὰ νέα διαδρομὴ γιὰ τὴν Ἀσία, ἐξέλαβε κατὰ λάθος ἐκεῖνα τὰ νησιὰ γιὰ τὰ θρυλικὰ νησιὰ τῆς Ἰαπωνίας, καὶ τὸ ὄνομα ἔμεινε γιὰ πάντα.

Νὰ με λοιπὸν στὸ Ἠνωμένο Βασίλειο τῆς Μεγάλης Ἀμπόσα (γιὰ συντομία Η.Β. ἢ Μ.Α.), τμῆμα τῆς ἠπείρου τῆς Ἀφρικῆς. Ἡ ἐνδοχώρα βρίσκεται λίγο πιὸ πάνω ἀπὸ τὸν Ἀμποσιανὸ Πορθμὸ. Εἶναι ἐπίσης γνωστὴ ὡς ἡ Ἡλιόλουστη Ἠπειρος, βεβαίως, ἐπειδὴ ἐδῶ κάνει ἀνυπόφορη ζέστη.

Ἡ Μεγάλη Ἀμπόσα εἶναι ἓνα πολὺ μικρὸ νησι πὸ ἔχει νὰ θρέψει ἓναν ὅλο καὶ μεγαλύτερο πληθυσμὸ κι ἔτσι ἀπλώνει τὰ ἀπληστα μικρὰ της δάχτυλα πάνω ἀπὸ ὅλη τὴν ὑφήλιο, κατακλύβοντας χῶρες καὶ ἀνθρώπους.

Ἀνάμεσά τους κι ἐμένα. Ἐγὼ ἀνήκω στοὺς Κλεμμένους.

Γι' αὐτὸ βρίσκομαι ἐδῶ.

Τὸ σημεῖωμα μοῦ ἔδινε μόνο μία ὥρα γιὰ νὰ φτάσω στὸν ἐγκαταλειμμένο σταθμὸ Πάντιντο καὶ ὀδηγίεις

2. Γιὰ τίς παραφθορὲς λέξεων βλ. τὸ Σημεῖωμα τοῦ μεταφραστῆ στὴν ἀρχὴ τοῦ βιβλίου.

για τὸ πῶς νὰ βρῶ τὸ φρεάτιο ποὺ ὑπῆρχε κρυμμένο πίσω ἀπὸ κάτι θάμνους ἀπ' ὅπου θὰ μπορούσα νὰ τρυπώσω μέσα στὸν ὑπόνομο. Ἐκεῖ θὰ συναντοῦσα ἓνα μέλος τῆς Ἀντίστασης ποὺ θὰ με ὀδηγοῦσε στὶς ὑγρές, ὑπόγειες σήραγγες. Αὐτὴ ἦταν ἡ ὑπόσχεση, τέλος πάντων, καὶ ἂν δὲν γινόταν πράξη, ἤμουν χαμένη.

Ἡ σκλαβιὰ μὲ εἶχε διδάξει πῶς οἱ ὑποσχέσεις ποτὲ δὲν συνοδεύονταν ἀπὸ ἐγγυήσεις ἐπιστροφῆς χρημάτων καὶ πῶς ἂν ἐξέφραζες παράπονα στὶς ὑπηρεσίες ἐξυπηρέτησης πελατῶν θὰ σὲ ἀνέφεραν στὴ διεύθυνση καὶ τότε τὴν εἶχες πολὺ ἄσχημα.

Ὅμως ἐγὼ πιστεύω βαθιὰ στὴν ἐλπίδα. Στὸ κάτω κάτω, εἶμαι ἀκόμη ζωντανή.

Ὁ ὑπόγειος σιδηρόδρομος τῆς πόλης τοῦ Λόντολο εἶχε σταματήσει ἐπισήμως νὰ λειτουργεῖ ἐδῶ καὶ χρόνια, ἀπὸ τότε ποὺ οἱ σήραγγες ἄρχισαν νὰ καταρρέουν ἀπὸ τὸ βάρος τῶν κτηρίων. Ἡ πόλη ἐπέστρεψε στὰ πιὸ ἀργὰ ἀλλὰ περισσότερο ἀξιόπιστα μέσα μεταφοῶς: ἄμαξες, ἄλογα, κάρρα, καμῆλες, ἐλέφαντες καί, γιὰ τοὺς φανατικούς τῆς ἀσκήσης, ποδήλατα. Τὸ μόνο ὄχημα ποὺ διαθέταμε ἐμεῖς οἱ σκλάβοι λεγόταν Ποδαράτο.

Ὅμως, ἐδῶ εἶναι τὸ θέμα: κάποια στιγμή ἓνας λαμπρὸς ἐγκέφαλος τῆς Ἀντίστασης εἶχε μιὰ ἔμπνευση καὶ ὁ παρατηημένος ὑπόγειος σιδηρόδρομος τέθηκε ξανά σὲ λειτουργία, ἐπιτρέποντας σὲ πολλοὺς νὰ ξεγλιστρήσουν ἀπὸ τὴν ἰσχυρὰ φρουρούμενη πόλη τοῦ Λόντολο καὶ νὰ φτάσουν στὶς ἀποβάθρες, ἀπ' ὅπου ξεκινοῦσαν τὸ μακρὺ, δύσκολο ταξίδι τῆς ἐπιστροφῆς στὴν Εὐρώπη.

Γιὰ πρώτη φορὰ ἀπὸ τότε ποὺ μὲ εἶχαν ἀπαγάγει μπορούσα νὰ σκεφτῶ σοβαρὰ ὅτι ἴσως ἐπέστρεφα στὸ

σπίτι μου. Ἄραγε ἦταν πιθανό; Διατηροῦσα ἀκόμη ζωντανές μνηῆμες ἀπὸ τοὺς γονεῖς μου, τὶς τρεῖς ἀδελφές μου, τὴ μικρὴ ἀγροικία μας στὸ κτῆμα καὶ τὸ ἀγαπημένο μου κόκερ σπάνιελ, τὸν Ρόρι. Τὰ μέλη τῆς οἰκογένειάς μου θὰ πρέπει νὰ ἔχουν ὅλα πεθάνει μέχρι σήμερα, ἂν εἶχαν ἐπιζήσει ἀπὸ τὶς ἐπιδρομὲς τῶν ἀνθρώπων τῆς Μεθορίου, ποὺ ἦταν οἱ πρῶτοι μου δεσμῶτες.

Οἱ Ἀμποσιανοὶ μᾶς ἔλεγαν φυλές ἀλλὰ στὴν πραγματικότητα ἡμασταν πολλὰ ἔθνη, τὸ καθένα μὲ δική του γλώσσα καὶ παράξενα παλιὰ ἔθιμα, ὅπως οἱ ἀνθρωποὶ τῆς Μεθορίου ποὺ φοροῦσαν καρὸ φοῦστες χωρὶς μακριὰ σώβρακα ἀποκάτω.

Οἱ Ἀμποσιανοὶ ἀποκαλοῦσαν ἐπίσης τὴν Εὐρώπα Γκριζα Ἡπειρο, ἐπειδὴ οἱ οὐρανοὶ τῆς εἶχαν πάντα σύννεφα.

Ὅμως, πόσο μὰ πόσο λαχταροῦσα νὰ ξαναδῶ αὐτοὺς τοὺς συννεφιασμένους, γκριζοὺς οὐρανοὺς.

Πόσο λαχταροῦσα τὸ ἀδιάκοπο ψιλόβροχο καὶ τοὺς δυνατοὺς ἀέρηδες ποὺ χαστούκιζαν τ' ἀφτιά μου.

Πόσο λαχταροῦσα τὰ χουχουλιάρικα χειμωνιάτικα μάλλινα μου καὶ τὰ χοντρά μου ξυλοπάπουτσα.

Πόσο λαχταροῦσα τὰ ζεστά, ζουμερὰ σάντουιτς τῆς μητέρας μου καὶ τὴν πηχτὴ κολοκυθόσουπα.

Πόσο λαχταροῦσα τὴ φωτιά νὰ τριζοβολαίει στὸ τζάκι καὶ τὴν οἰκογένειά μας νὰ τραγουδάει γύρω του.

Πόσο λαχταροῦσα τὴν περιοχὴ τοῦ μακρινοῦ Βορρᾶ ἀπ' ὅπου μὲ εἶχαν πάρει.

Πόσο λαχταροῦσα τὴν Ἀγγλία.

Πόσο λαχταροῦσα τὸ σπίτι μου.

Δηλώνω με περηφάνια ὅτι κατάγομαι ἀπὸ μιὰ μεγάλη γενιὰ λαχανοπαραγωγῶν.

Ὁ λαός μου ἦταν τίμιοι ἀγρότες ποὺ καλλιεργοῦσαν τὴ γῆ καὶ ποτὲ δὲν κατέφυγαν στὴν κλοπὴ, ἀκόμα καὶ τὰ καλοκαίρια ποὺ χιόνιζε ἢ τοὺς χειμῶνες ποὺ ἔβρεχε ἀσταμάτητα καὶ ἡ σοδειὰ σάπιζε μέσα στὶς βραγιές καὶ γινόταν φυτόχωμα.

Δὲν ἤμασταν γαιοκτήμονες, ὄχι, ἤμασταν δουλοπάροικοι, ὁ τελευταῖος κρικός στὴν ἀγροτικὴ τροφικὴ ἀλυσίδα, ἂν καὶ τότε δὲν ὑπῆρχαν ἀληθινές ἀλυσίδες ποὺ βροντοῦσαν στὸ ἔδαφος ὅταν περπατοῦσαμε. Οὔτε ἤμασταν ἀκριβῶς ἰδιοκτησία κάποιου, ἀλλὰ οἱ ρίζες μας ἔφταναν βαθιὰ στὸ ἔδαφος γιατί ὅταν ἡ γῆ ἄλλαζε χέρια λόγω θανάτου, γάμου ἢ ἀκόμα καὶ πολέμου, τὸ ἴδιο γινόταν καὶ μ' ἐμᾶς, κι ἔτσι παραμένναμε δεμένοι μαζί της, ἀπὸ γενιὰ σὲ γενιὰ.

Ἡ συμφωνία ἔλεγε ὅτι μισθώναμε μερικὰ χωράφια ἀπὸ τὸν κύριό μας, Λόρδο Πέρσεβαλ Μόνταγκιου (Πέρσι, ὅπως τὸν λέγαμε πίσω ἀπὸ τὴν πλάτη του), τὸν πολλοστὸ πρωτότοκο γιὸ τῆς οἰκογένειας μὲ τὴν ὁποία ἡ δική μου οἰκογένεια συνδεόταν μὲ ὁμφάλιο λῶρο. Σὲ ἀντάλλαγμα, ὅλοι οἱ ἄντρες δουλοπάροικοι στρατολογοῦνταν ὡς πεζικάριοι στὶς μάχες του, καὶ πιστέψτε με, τὸν παλιὸ ἐκεῖνο καιρὸ ἡ κοινωνία ἦταν ἄνομη. Ἦταν ἄγρια στὸν μακρινὸ βορρὰ ἐκεῖνες τὶς μέρες. "Ἄν κάποιος ἤθελε νὰ εἰσβάλει στὴ γῆ σου ἢ νὰ κλέψει τὸ κοπάδι σου, χρησιμοποιοῦσε ἀπροκάλυπτη βία, ἐκτὸς κι ἂν ἦσουν ἱκανὸς νὰ ἀπαντήσεις στὴ φωτιὰ μὲ μπαρούτι, ἢ νὰ ὑπερασπιστεῖς τὸν ἑαυτό σου συγκεντρώνοντας ἕνα ἰδιωτικὸ στρατό, ἀκόμα κι ἂν ἦταν ἕνα ρακένδυτο μπουλούκι ἀπὸ ἀγρεργάτες.

Δουλεύαμε λοιπόν στο δικό μας κομμάτι γῆς, ὅπως καὶ στοῦ Πέρσι.

Ἄπ' ὅ,τι μαζεύαμε, ἔπρεπε νὰ δίνουμε τὸ μισὸ σ' ἐκεῖνον.

Μᾶς χρέωνε γιὰ τὰ ἐπιπλέον, ὅπως τὸ κάρο γιὰ νὰ πᾶμε τῆ σοδειά μας στὴν ἀγορά, τὸν μύλο ἢ τὸν φοῦρνο γιὰ τὸ ψωμί ποὺ ἀνῆκαν σ' ἐκεῖνον, κι ἔτσι, ἂν εἴχαμε κακὲς σοδειές, φορτωνόμαστε ἓνα χρέος ποὺ μᾶς βάραινε γιὰ πολλὰ χρόνια.

Τὸ ἀρχοντικὸ τῶν Μόνταγκιου ἦταν ἓνας ἐπιβλητικὸς ὄγκος ἀπὸ γρανίτη, φτιαγμένος ἀπὸ πλάκες ποὺ θύμιζαν τάφο μπροστὰ ἀπὸ οὐρανοὺς ποὺ ριγοῦσαν κάτω ἀπὸ τὸν ἀλυσόπλεχτο θώρακα τῆς βροχῆς ποὺ ἔφτανε κάθε μέρα ἀπὸ τὸν βορρά.

Τὸ μεγάλο σπίτι ἀσκοῦσε ἀκαταμάχητη ἔλξη σ' ἐμᾶς τὰ παιδιά, ἀλλὰ ἤμουν ἡ μόνη ἀπὸ τίς ἀδελφές μου ποὺ εἶχε τὴν τόλμη νὰ ὑποκύψει στὸ γήτεμά του.

Μιὰ μέρα, ὅταν ὅλοι ἔλειπαν στὸ ἐτήσιο πανηγύρι τοῦ κτήματος καὶ οἱ ἀδελφές μου κρυφοκοιτοῦσαν πίσω ἀπὸ κάτι θάμνους σὰν δειλοὶ μάρτυρες, τρύπωσα στὰ κρυφὰ ἀπὸ τῆ βαριά ξύλινη πύλη τοῦ ἀρχοντικοῦ καὶ βρέθηκα στὴν ἀχανὴ Μεγάλη Αἴθουσα. Προσπάθησα νὰ περπατάω στὶς μύτες τῶν ποδιῶν μου, ἀλλὰ τὰ ξυλοπάπουτσά μου ἀντηχοῦσαν στὸ ψηλὸ ταβάνι.

Οἱ τοῖχοι ἦταν γεμάτοι ταπισερί μὲ ὠραῖες κυρίες ποὺ χάιδευαν κέρατα μονόκερων καὶ κέρατα ἐλαφιῶν ποὺ ἀπλώνονταν σὰν κλαδιὰ δέντρων, ἐνῶ τὸ τεράστιο κεφάλι μιᾶς ἀρκούδας μὲ σαλιωμένα σαγόνια ξεπρόβαλλε ἀκριβῶς ἀπέναντι ἀπὸ τὴν ἐξώπορτα. Τὰ ὑγρά, διάφανα μάτια τῆς παρακολοῦθοῦσαν τὴν κάθε μου κίνηση.

“Όταν άκουσα βογγητά να έρχονται βαθιά μέσ’ από τὸ ἔδαφος πανικοβλήθηκα, ἔκανα μεταβολή κι ὄρμησα ἔξω, σκοντάφτοντας δίπλα στὴν ἐξώπορτα σ’ ἕναν ταριχευμένο λύκο πὸν ἔμοιαζε ἕτοιμος νὰ ριχτεῖ καὶ νὰ με δαγκώσει. Τὰ βογγητά θὰ πρέπει νὰ ἔρχονταν ἀπὸ τὰ θρυλικά μπουντρούμια τοῦ Πέρσι ὅπου φυλάκιζε λαθροκυνηγούς κι αἰχμαλώτους ἀπὸ τὶς συγκρούσεις στὴ Μεθόριο. Τελικά τοὺς ξαπόστειλε σὲ μιὰ μακριὰ πορεία ἀνάμεσα στὰ δάση πρὸς τὸ ἐπόμενο πλοῖο πὸν ἦταν ἀραγμένο στὴν ἀκτὴ μὲ προορισμὸ τὸν Νέο Κόσμο — ἢ τουλάχιστον ἔτσι εἶχαμε ἀκούσει.

Γιὰ μᾶς τοὺς χωρικούς ὁ Νέος Κόσμος ἦταν ἕνας μακρινὸς τόπος πέρα ἀπὸ τὴ θάλασσα γιὰ τὸν ὅποιο δὲν γνωρίζαμε τίποτα, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ὅτι κανεὶς δὲν ἤθελε νὰ βρεθεῖ ἐκεῖ, γιὰτὶ ὅσοι πήγαιναν δὲν γυρνοῦσαν ποτέ.

Τὸ σπίτι μας ἦταν ἡ Ἄγροικία μὲ τὶς Μηλιές στὴν ἄκρη τοῦ κτήματος, ἕνα συνονθύλευμα ἀπὸ ξύλινα δοκάρια καὶ τοίχους φτιαγμένους ἀπὸ πατικωμένο χῶμα. Ἦταν γεμάτο ἀπὸ ἀεικίνητα ἔντομα. Ἀλήθεια, ὀλόκληρο τὸ σπίτι ἦταν ζωντανὸ ἀπὸ τὰ παράσιτα — ἀπὸ σφήκες πὸν ἔφτιαχναν φωλιές στὴν ἀχυροσκεπὴ του μέχρι φύλλους πὸν πηδοῦσαν πάνω στὸ κορμὶ μας, καὶ τὸ αἷμα μας ἦταν γι’ αὐτοὺς τὸ ἐλιξίριο τῆς ζωῆς. Ἡ ἐξώπορτα ἀνοίγε σ’ ἕνα μικροσκοπικὸ σαλόνι μὲ χωμάτινο πάτωμα κι ἕνα τζάκι πὸν ἔκαιγε τύρφη. Δύο ὑπνοδωμάτια χωρίζονταν ἀπὸ βαριές πράσινες μάλλινες κουρτίνες δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἀπὸ τὸν διάδρομο πὸν χρησίμευε σὰν κουζίνα. Δὲν εἶχαμε δυνατότητα γιὰ τζαμένια παράθυρα ἐξαιτίας τῶν φόρων, κι ἔτσι, ὅταν τὰ παραθυρόφυλλα ἐκλείναν, μέσα ἦταν πάντα χειμώνας.

Ἐγώ, ἡ Μάτζ, ἡ Σάρον καὶ ἡ Ἄλις μοιραζόμεστε ἓνα ἀχυρόστρωμα. Κοιμόμαστε σκεπασμένες μ' ἓνα πολύχρωμο πάπλωμα ἀπὸ κουρέλια ποὺ εἶχαν ράψει δυὸ ἀδελφές τῆς γιαιγιᾶς μας οἱ ὁποῖες εἶχαν πεθάνει προτοῦ γεννηθοῦμε. Καλόβλεπα τὴ μεσαία θέση, ποὺ τὴν κρατοῦσαν ζεστή οἱ ἀδελφές μου τὰ παγωμένα βράδια ποὺ φυσοῦσαν οἱ βορειοανατολικοὶ ἄνεμοι.

Ἐπῆρχε καὶ ὁ Ρόρι, τὸ σκυλί, ποὺ χοροπηδοῦσε πέτρα δῶθε ἀναποδογυρίζοντας τὰ πράγματα παρόλο ποὺ δὲν ἦταν («κουτάβι πιά»), ὅπως φώναζε ἡ μαμά. Τὸ πόδι της τὸν ἔστελνε σ' ἓνα ξαφνικὸ ἄλμα εἰς μῆκος ἀπὸ τὸ ὅποιο προσγειωνόταν μ' ἓνα ἀλύχτισμα καὶ τὰ πόδια του ἀνοιχτὰ μὲ κωμικὸ τρόπο.

Ὁ μπαμπᾶς καὶ ἡ μαμά μου ἦταν ὁ κύριος Τζᾶκ καὶ ἡ κυρία Ἰλάιζα Σκάγκλθορπ.

Οἱ μύες τοῦ μπαμπᾶ μου ἦταν κολλημένοι σφιχτὰ πάνω του μὲ σκληροὺς τένοντες καθὼς δὲν ὑπῆρχε πολὺ λίπος γιὰ νὰ προστατεύσει τὰ ὀστά του. Εἶχε μιὰ φουντωτὴ γενειάδα ποὺ ὅπως ἔλεγε («δὲν καιγόταν») νὰ τὴν περιποιηθεῖ καὶ τὰ μάγουλά του ἦταν σκασμένα στὰ σημεῖα ὅπου οἱ δυνατοὶ ἄνεμοι ἔτριβαν τὸ δέριμα του. Εἶχε τὴ σκυφτὴ στάση ἑνὸς ἀδύνατου δέντρου ποὺ τὸ φυσάει πρὸς τὰ ἔμπρὸς ὁ ἄνεμος, γιὰτὶ φύτευε καὶ ξέθαβε λάχανα ἀπὸ τότε ποὺ ἦταν μικρὸ παιδί.

Τὰ μαλλιά τοῦ μπαμπᾶ εἶχαν τὸ σκοῦρο πυρρόξανθο χρῶμα τῶν ἀνθρώπων τῆς Μεθορίου. Ἐπεφταν στοὺς ὤμους του σὲμποῦκλες κάτω ἀπὸ τὸ πλατύγυρο καπέλο ἀγρότη ποὺ φοροῦσε πάντα ὅταν ἦταν ἔξω.

Προτοῦ μεγαλώσω ἀρκετὰ γιὰ νὰ καταλάβω ἂν μοῦ ἔλεγε ἀλήθεια ἢ ψέματα, εἶχε σηκώσει τὸ μανίκι τῆς

πουκαμίσας του, μοῦ ζήτησε ν' ἀκουμπήσω τὸ δάχτυλό μου στὶς φλέβες ποὺ πάλλωνταν στὰ μπράτσα του καὶ μοῦ εἶπε ὅτι ἐκεῖ μέσα ζοῦσαν σαρανταποδαροῦσες. Τὸ εἶχα βάλει στὰ πόδια οὐρλιάζοντας μ' ἐκεῖνον νὰ μὲ κυνηγάει, πέφτοντας στὴν πορεία καὶ οἱ δυὸ πάνω σὲ σκαμνιά, κουβάδες καὶ τὶς ἀδελφές μου.

Ὁ μπαμπὰς ἀγαποῦσε μὲ πάθος τὰ λάχανά του, ἔλεγε ὅτι ἔπρεπε νὰ τοὺς φέρεσαι μὲ στοργή, σὰν νὰ ἦταν παιδιὰ. Καὶ τί δὲν ἤξερα γι' αὐτὰ τ' ἀναθεματισμένα λάχανα: ὁ Βασιλιάς τοῦ Γενάρη ἦταν «τραγανὸς καὶ ὄλο γεύση», ἡ Βασίλισσα τοῦ Φθινοπώρου ἦταν σκουροπράσινη καὶ τὸ Κραμπολάχανο ἡ Βασιλιάς τῆς Σαβοΐας ἦταν «σκληρὸς καριόλης». Καὶ τί δὲν ἤξερα γιὰ τοὺς παλιούς πολέμους τῶν Λάχανων, ὅταν οἱ Σκάγκλθορπ εἶχαν δώσει νικηφόρες μάχες μὲ τοὺς Μόνταγκιου ἐνάντια στοὺς Πάλντεργκρεϊβ!

Σιχαινόμενον νὰ τρώω λάχανο ἐκεῖνες τὶς μέρες ΠΣ (Πρὶν τὴ Σκλαβιά).

Καὶ τί δὲν θὰ ἴδινα γιὰ νὰ ἔχα ἓνα τώρα.

Ὁ μπαμπὰς δὲν παραπονιόταν ποτὲ ποὺ δὲν εἶχε γιό, ἀλλὰ ὅλοι ξέραμε τί εἶχε στὸν νοῦ του γιὰτὶ μερικὲς φορές ὅταν μᾶς κοιτοῦσε δὲν μπορούσε νὰ κρύψει τὴν ἀπογοήτευσή του.

Ποιὸς θὰ συνέχιζε τὴν παράδοση λαχανοκαλλιέργειας τῶν Σκάγκλθορπ;

Ὅμως πάντα τὸ ἄφηγε νὰ περάσει ἀσχολίαστο.

«Ἐμπρός», μᾶς προέτρεπε. «Πεῖτε μου ὅτι ἔχω μία εὐχή».

«Τί εὐχή;»